

ket, at Dovenskab slet ikke skyldes Barnet selv, men den Skole, det gaar i. I det hele ere vore Skoler endnu langt fra alle fremme i første Række med Hensyn til pædagogisk Vurdering af de Midler, de bruge. Mange Gange er Dovenskab en ganske naturlig Parade mod en slet Undervisning, der ikke har evnet at faa Barnet i Tale og vække dets Interesse, ikke har været i Stand til at begrænse og forme sine Emner paa rette Maade. Overfor alt dette har Barnet mangan Gang intet andet Middel, end at vende det døve Øre til for at dække sig, og derfor viser det sig ogsaa jævnlig, at det slet ikke er de dovne Børn, der blive de daarligste, naar de komme ud i Livet, men at det netop er de flittige, der blive knækkede under Trykket af deres Flid, blive Dusinmennesker, der gøre deres Pligt, men hos hvem det personlige Initiativ er kuert. Dovenskab kan ligge i legemlige eller sjælelige Tilstande hos Barnet, der gøre det umuligt for det at samle sig om det fremmede Arbejde, der ligger for. Den kan bero paa Forhold, der skulde behandles af Læger eller Psykologer, men at opfatte den som noget, der skal medføre som Straf, at Barnet anbringes udenfor Hjemmet, kan være i højeste Grad misvisende. Og særlig her i Norden, i Danmark, hvor man allerede i Sagnhistorien har det klassiske og typiske Eksempel paa selve Folkenaturens Udslag i de dovne Dreng, der bleve Landets Frelser: Uffe hin Spage. Han var efter Lovforslagets § 2 bleven sat ud af sit Hjem og anbragt indtil 6 Maaneder i en Tvangsundervisningsanstalt som en Dreng af fortsat betydelig Dovenskab, der hverken kunde tænke, tale eller udrette noget — før Kræfterne vaagnede. Men vi behøve ikke at gaa saa langt tilbage. En Mand som Linné var ved at blive jaget ud af Skolen for Dovenskab og Mangel paa Evner; han blev alligevel en Videnskabsmand af første Rang. Problemet Dovenskab kan saaledes ses fra saa mange Sider, at det efter min Mening ganske bestemt burde gaa ud af denne Lov, og jeg vil henstille til Udvalget mellem 2den og 3die Behandling at tage under Overvejelse, om det ikke var praktisk at stryge de 3 Ord derom i § 2.

Det juridiske Elements Herredømme viser sig, forekommer det mig, ogsaa deri, at det ved Udnævnelser af Medlemmer til Overværgeraadet ifølge § 8 er det juridiske Element, der har Flertallet af dem i sin Haand. Jeg vilde finde det naturligere, om der havde været to Medlemmer valgte

af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet foruden den af Justitsministeriet udnævnte Overinspektør og Formand. Det vilde sikkert være af Betydning, at netop ogsaa det pædagogiske Hensyn kunde gøre sig gældende i Overværgeraadet som det egentlig afgørende, under Kontrol af det juridiske Hensyn. Jeg er glad ved den Forandring, der af Udvalget er foreslaaet med Værgeraadenes Sammensætning, men samtidig tilbøjelig til at være enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Sveistrup), naar han under Nr. 3 stiller et Ændringsforslag, der fastslaar, at der altid skal være en Kvinde i Værgeraadet. Vi kunne have nok saa megen Tillid til Kommunalbestyrelserne, som jo for Tiden ere sammensatte af lutter Mænd, saa ere vi Mænd alligevel i den Grad Aarhundreder igennem forkælede ved ensidig at have haft Magten inde, at det aldeles ikke er afgjort, at man uden Lovtvang over sig i ethvert Kommunalaad vil føle Nødvendigheden af at tage Kvinder med. Og jeg kan ikke indse, at der kan være mere Tvang ved at foreskrive, at en Kvinde skal deltage i Værgeraadenes Forhandlinger, end der er ved at foreskrive, at en Læge eller en Jurist skal gøre det, saaledes som alle ere enige om. Indføres det for Landets Vedkommende, bør det naturligvis ogsaa gennemføres for Københavns Vedkommende. Jeg vil dernæst henvise til, hvad allerede flere Talere have omtalt, at Udvalgets Bestræbelse for at bringe Værgeraadene i København i Overensstemmelse med de tilsvarende paa Landet, kun har ført til en Halvhed. Man har i Værgeraadene udenfor København to Parter, som repræsentere Skolen, for det første et Medlem valgt af Skolekommissionen, for det andet en Lærer eller Lærerinde, valgt af Lærerpersonalet. For Københavns Vedkommende har man holdt paa Skolekommissionerne, men udelukket Lærerne, det vil sige holdt paa dem, som i København ingen virkelig Betydning have for Skolen, og udelukket dem, der staa i virkeligt Forhold til Skolen og Børnene. Skolekommissionerne i København kunne paa ingen Maade sammenlignes med Skolekommissionerne paa Landet. Der spille de en væsentlig Rolle i hele Skolernes Administration, i København spille Skolekommissionerne egentlig talt, naar man skal være ærlig, ingen Rolle. De samles en Gang om Maaneden, hvis de overhovedet samles, for at diktere Mulkter og mulig tale med Forældre, hvis der kommer nogen i den Anledning; men